

ՊԵՆ ԻՔԻ ԽՈՍՏՈՍԱՊ ԽԱԽԻ ԻՆՏԱՆՆԸՄԱԳ
ԳՅՈՐԱՊ ԽՐԵ, ՎԷ ԻԹԱՐԻԱ ՆԻՐԱԽԻՆԴԹԻ ՆԱ-
ԳԸՊԱԹԻՆ ԳԱՊԿԻՆՏԵՆ ԱՆՆԵՐ ԻՅԷ ԱԿԻՐ ՕՍԱՊ

տախի, ամէլ իլէ անլէրին պու թէչէպպիւ-
տաթընա գարչը կէլմէյէ մէնպուր տուր-
չիւնքի 1864 թէնէսի սեպտեմբեր անընըն
15 ինտէ Ֆրանսա հիւքիւմէթի իլէ իմզալա-
մըշ օլտուղու անտնամէ մուհիպիննէ, Բօմա
մէմալիքինին իսթիգլալիէթ վէ թէմամիւ-
թինէ տայիմա ըրայէթ իթմէյէ, վէ հաթթա
մէմալիքի մէզքիւրէնին սինօր պաշլարընը
մուհաֆազա իլլէմէյէ թէահիւտ իթմիշ տիր:

Իմտի իթալիա տէվլէթի պու վատընըն խի-
լաֆաընտա պիր հարաքէթտէ պուլունամազ,
վէ պուլունսա տախի Ֆրանսըզ հիւքիւմէթի
գարչը կէլիր — նաարլ քի շիմտիտէն պու թէ-
տարիքեաթըն տէպէպի Ֆրանսըզ հիւքիւմէ-
թի թարաֆնտան իթալիեաեա սիւալ օլու-
նարազ, նազարը տիգգաթը տալլէթ օլուն-
մուշ տուր: — Ֆազաթ պու թէահիւտինէ
ըրաեէ իթալիքի թագտիրտէ տախի, իթալ-
եա օրտուսու, իթալիալըլարա գարչը մու-
հարէպէեէ չըգաճազ տըր, վէ գօմիթէլէր
թարաֆընտան պու տէֆաթի թէտարիքեաթ
ճէսիմ օլտուղու հալտէ, վագաա տայմա հիւ-
քիւմէթ թարաֆը դալէպէ իթմէսի չօզլուզ
չիւքնէ օլունամազ իսէտէ, բէք չօզ խա-
սարաթը մուհիպ օլմաթը վէ խայլիճէ գան
տէօթիւմէսի չիւքնէսիդ տիր: Դիմտի իթալ-
եա հիւքիւմէթի իքի գըրըճ արասընտա գալ-
մըշ պիր հալտէ տիր, իքիսի տախի քէսիլին,
հէր գանգի թարաֆա մէյիլլէնտէ անը տու-
եաճազ տըր, Ֆրանսաեա գարչը սէօզիւն-
տէ պուլունամազ, իթալիա կիպի եէնի քէն-
տի ազամէթինի էլէ կէչիւրէպիլմիշ, վէ օտա
Ֆրանսանըն էլի վէ մուալլէնէթիլլէ վիճու-
տէ կէլմիշ պիր տէվլէթ իչին պիւլիւք ա-
եըպ վէ պիւլիւք նանքեօրլուզ սաեըլաճա-
ղընտա չիւքնէ եօզ տուր, վէ օլ վագըթ
պիլղաթ Ֆրանսըզ, Բօմա մէմալիքինի մուհա-
ֆազա իթմէկէ հազըր օլապիլլէնէք տիր: Ֆա-
զաթ վատընա սահիպ օլսա տախի, էվլէլէթ
տէֆա վուգու պուլտուղու կիպի, քի օլ հէն-
կեամտէ կարիպալտի անաղճնտան վուրուլ-
տու, պու տէֆա տախի, իթալիանլարը ի-
թալիալը ասաքիրէ գըրտըրաճազ տըր: Ֆա-
զաթ պու պապտէ տայմա օնօր թարաֆընա
ղիւտաթ ըրաեէթ օլունամազը մէմուլ օլուն-
տուղունտան, իթալիա տէվլէթի պու թէ-
տարիքեաթ վէ թէչէպպիւտաթըն էօնիւնիւ-
ալմազըլազ չալըլաճաղը գանն օլունուր:

Պու թէտարիքեաթըն վէ Բօմա իւզէրինէ
հիւճմ օլունամազընըն պու արա նակէհան
հէր թարաֆտան թէվաթուր պուլմաընտան
թախմին օլունապիլիր քի, պունլարը թէր-
թիպ իտէն գօմիթէլէր եազըն վագըթտա
նիեէթլէրինին ինրասընա միւպաչէրէթ իտէ-
ճէքլէր տիր: Ֆազաթ հէր հալտէ պաշա չը-
գամաեաճազլարը վէ պինաէն ալէյհ պիհու-
տէ գան տէօթիւլլէնէյի չիմտիտէն միւշահէտէ
օլունապիլիր: իթալիալըլարըն հէր պիր ար-
ղուսու եէրինի պուլտու, վէնէտիկէ տախի
սահիպ օլտուլար, պունուլ կիպի պիր կիւն
տախի Բօմա չէհրինի քէնտիլէրէ փայթաթ
իտէնէքլէր տիր: Ֆազաթ պու տախի մու-
հարէպէ էլէ վիճուտէ կէլէմէեէնէք օլուպ,
իլլա, պէլլէր Բօմա չէհրի էհալիտի, քէնտի
Ս. Բարալարընըն իտարէ վէ հիւքիւմէթինտէն
թաճիլլէրէր տէրէնէյի քէմալէ իրէրէք:

պիր ըվօլիւսիւն չըգարըպ, քէնտի քէնտի-
լէրինի իթալիաեա թէսլիմ իթսինլէր, պու-
տա վագըթա միւհթաճ տըր:

— Էվրօպա դաղէթալարընտան չօզլարը
Բուսիա հիւքիւմէթինին Էվրօպատան իս-
թէտիկի 300 միլեօն իսթիգրազ վիճուտէ,
կէլտիկի կիպի, Եարզ մէսէլէսի իչին մու-
հարէպէեէ պաշլամազ նիչէթինտէ պու-
լունտուղունու իշարիթմէքտէ տիրէր, էն-
տէքանտանս Պէլժ նամ դաղէթանըն գալ-
լինճէ, պու խուսուս սահիճ օլտուղու հալ-
տէ, Էվրօպա իքի պիւլիւք օրտու հէյեէ-
թի քէսպ իտէճէք տիր: պիր թարաֆտա
Բուսիա իլէ Բրուսիա տէվլէթլէրի պու-
լունտու գլարը հալտէ, տիկէր թարաֆտա
տախի Ֆրանսա, ինկիլթէրա, Աւսթրիա,
իթալիա վէ թիւրքիա տէվլէթլէրի օլա-
ճագլար տըր: վագաա պու արալըզ Ֆրան-
սըզ հիւքիւմէթի Բուսիատան նէ գատար
ուգազ գաչըքօրսա, օլ գատար տախի ին-
կիլթէրա հիւքիւմէթինէ եագլաշմազ-
տա տըր: Ֆրանսանըն ըսմի դաղէթաթ
օլան Մօնիլ թէօրիւն հէր հաթթալըզ բօ-
լիթիգա խիւ լաստաթ պահընտա, Ավսթրիա
հազըրնտա տօթանէ թապիլլէր գուլա-
նըմազտա տըր, վէ իթալիա հիւքիւմէթի
իսէ տայիմա Ֆրանսա իլէ պիր տիր, հաթթա
սէօլլէնտիկինէ էօրէ, տէվլէթի մէզքիւ-
րէնին Ֆրանսատան իսթէտիկի իսթիգրա-
զըն վիճուտէ կէլմէսի իչին, Ֆրանսա տէվ-
լէթի մուալլէնէթ իտէճէկինի պէեան իթ-
միշ իսէտէ, Ֆազաթ տայիմա թէտարի-
քեաթը հարպիլլէսինտէ տէվամ իլլէմէ-
սինի տախի մաթլուպ իլլէմիշ տիր տէրլէր:

— Ֆրանսա ըլլէսի վիւքէլաթ օլան
Մ. Բուլէ ճէնապլէրի, գալանին մէճիտի
թաթիլ իթտիքտէն սօնրա, թէպտիլի ապ-
ու հալա իչին Ամանեանըն մատէն սու-
լարընա կիտէճէք տիր:

Միւմալիլէյհ ճէնապլէրինէ կէչէնտէ
իմրէրաթօր թարաֆընտան 1 էփիօն տ'Օ.
նէօր նըշանըն պիւլիւք գօրտօնունտան,
միւճէվհէրաթլա միւզէյեէն օլտուղու
հալտէ պիր գըթա իհսան օլունտուղու
մալիւմտիւր մէզքիւր նշան իլէ իմրէրա-
թօր նարօլէօն հազըրլէրի քէնտի խաթ-
թը տէսլլէրի օարազ պիր թէչէքքիւր
նամէ կէօնտէրմիշ տիր: Վագըթալար-
տա օլունտուղունա կէօրէ, մէզքիւր նը-
շանըն իւզէրինտէ 60 պին Ֆրանզըլըզ միւ-
ճէվհէր պուլունամազտա իմիշ:

— Պու սէնէնին ֆարիս սէրկիլի ու-
մումիսինին զեքրինի էպէտի գըլմազ իչին
Ֆրանսըզ գարպիսանէսինտէ պիր չօզ մի-
տալար տարպ իթտիրլիմիշ տիր:

— Ինկիլթէրանըն եէնի ինթիլիսապ
նիգամը մուճիպինճէ, էվլէլտէն 600 պին
ինթիլիսապ իտիճի եալստ բարլամէնթօ
ազալարըն իչին գուրա վէրիճի վար իքէն,
չիմտի իսէ 800 պին տահա իլալէ օլուն-
մուշ տուր:

— Ինկիլթէրա գրալիչաթ հազըրլէրի
լէրի թարաֆընտան, Բուսիա իմրէրա-
թօրունա «Ժարըրթիլէ» (տիգ պաղը)
նըշանըն թագտիմ իթմէք իչին, պու-
տէֆա Լօնտրատան Սէն Բէթէրսպուրկա
խասսէթէն մէմուլար կէօնտէրլիմիշ տիր:

— Ամանեանըն ուլազ հիւքիւմէթ-
լէրինտէն պիրսի օլան Նասսօ պիւլիւք
սուգաթը Ատօլի ճէնապլէրի, քի չիմ-
տիլէ գատար քէնտի հիւքիւմէթինի պիր
վէճէ իլէ Բրուսիա իլէ պիրլէշտիլմէյէ
վէ քէնտի հուգուգլարըն օնաթէրք իթ-
մէքիլէն րուի րիգա կէօսթէրմէմիշ իտի,
պու տէֆա սէօլլէնտիկինէ կէօրէ, իթէ-
րաթօր նարօլէօն հազըրլէրինէ պիր
մէքթուպ եագլարազ, թէքմիլ քէնտի
հուգուգուլունու անըն եէտինէ թէսլիմ
իթմիշ տիր: Տիմէք տիր քի, տալաճը
նարօլէօն օլաճազ տըր:

— Ինկիլիզ գրալիչաթ հազըրլէրի
քէնտի գէվճի րիլէնս Ապլէրթին վէֆա-
թընտան պէրու, էհալիլէ կէօրիւնմէեիպ
հալիւ մաթէմ թուլմագտա իալի, Լա-
քին Չաթը հազըրլէրի Եահանէյէ իքրա-
մէն վուգու պուլան տօնանմա թալիմինտէ
հազըր պուլունմաթը, վէ պու սէպէպլէ
մաթէմտէն չըգմիշ օլմաթը իչին, ինկիլիզ
միլլէթի Գրալիչա հազըրլէրի հազըրն-
տա իզհարը թէչէքքիւր իթմէքտէ տիր-
լէր:

— Գրալիչա հազըրլէրի վէլի ահ-
տը վէ վարսի րիլէնս տը կալ ճէնապլէրի-
նէ թիսընըշանըն չըվալիլլէրք ըրիւթպէ-
սինի իթա պուլունուլմուշաթ տըր: մէզքիւր
նըշան, Սօլտիանըն իթթիլիտը նըշանը
օլուպ, գրալ Ֆալիլիսաթնտան օլանլար-
տան մատէ քիմսէյէ վէրլիմէյ:

— Վիլենտան ալընան խապլէրէ նէ-
գարէն, Ավսթրիաաթ օլիթիգա իուսու-
սունտա իքի Ֆըրգաթէյտա օլմուշ տուր:
պ'ր Ֆըրգաթ Ֆրանսա իլէ ազաթ իթթի-
ֆազ օլունմաթըն, վէ տիկէր Ֆըրգա տա-
խի էվլէլա Բրուսիա թարաֆընտան թէք-
լիֆ օլունուր իսէ, Բրուսիա իլէ պարը-
չըլմաթըն թալէպ իթմէքտէ իմիլլէր:
Տէվլէթ մէմուրիլլէթինտէ պուլունան
միւսինն գաթլար, Ֆրանսա իլէ ազաթ իթ-
թիֆազ օլունմաթըն մէյեալ օլուպ, վէ
կէնճ թագըրմը իսէ մուգայիլլի օլարազ:
Բրուսիա իլէ ուեուլալմաթըն արգու
իթմէքտէ իմիլլէր:

— Ֆրանսա տէվլէթի, Մաճարիթան-
տան պիր չօզ պարկիր սաթըն ալմազտա
իմիշ:

— Լօնտրանըն կլօպ նամ դաղէթաթը,
Ֆրանսանըն թէտարիքեաթը հարպիլլէտի
հազըրնտա չու միւլթալալարըն իթմիշ
տիր:

Պու ազըրանէ թէտարիքեաթլարըննէ
տիմէք օլտուղու աչիքեար տըր, գալլէն

շանն իտերից քի ազ վագրթաւն է վրո-
բաւաւ պիր պիւլիւք ձենկ վուգու պու-
լաւագ տըր, վէ պու ձենկտէ ճրանսս իւ-
քենտի միւթթէթիւլէրիս Բուսիա վէ Բը-
բուսիանըն գուվլէթինէ գարշը գոեա-
ճագ տըրլար, պէջյէ պիր ձենկ վագրթըն-
տա ինկիլիզ տէվէթինին դանդը թարա-
փը թութաճաղը չիւքհէսիգ աչիքեար-
տըր:

— Թախմին օլունտուղունն նէգարէն,
Սթիթ հէտուէ վուգու պուլան տունանմա
թալիմինէ 30 000 ինկիլիզ իրասը մէսա-
րիֆ օլմուշ տուր:

— Թայմըզ դագէթաւընն սահիպլէրի
քենտի իշնի վէ մէմուլարընա փարիս է-
քըսթօգիսիսունուէ կիսիւ պէյր իթմէլէրի
իշնի, Եարմըշար այլոգ պախշնէ վէրմիշ-
էր տիր:

— Սպանիա գրալիշարը հագրէթլէրի
«Ազլայց երջանկութիւնը» իսմիլէ պիր
քիթապ թէէլիֆ իթմէքտէ իմիշէր:

— Ծրանսրդ դագէթալարընտա Եագըլ-
տըղընա կէօրէ, Տրամաթիգա շալիլէրին-
տէն մէշուր Մ. Բնասարտ վէթաթ իթ-
միշ տիր:

— Ինկիլիթէրլա գրալիշարը հագրէթ-
լէրի տախի Մագսիմիլիէնին վէթաթըն-
տան տուտը, իւշ հաթթա գատար Եաս-
ու մաթէմ թութուլմասընը Էմր իւլէ-
միշէր տիր:

— Բրուսիա գրալիշարը հագրէթլէրի
փարիսէ միւլասէլէթ իթմիշէր տիր:

— 2000 գատար Պէլճիգա կէօնիւլ իւ-
լէրի միրաւ Կարը գոմանդարընտա օլտուգ-
լարը հալուէ, այլն 11 ինտէ 6 գըթա վա-
քորա ըաքիպէն Լօնտրաւա կէլմիշէր տիր:

— Շիմտի պիր մէքթուլ ինկիլիթէր-
լաւտան Ամէրիգաւա 1 չիլիէ կէօնտէրի-
մէքտէ իքէն, 1868 յուլիս 1 ինտէն
պէտլէ պիր մէքթուլուն Ֆիյաթը 6 րէ-
նաւա գատար թէնդի իտէճէք իմիշ:

— Մայիս այլն սօնլարընտա Հապէ-
շէսթանտան Լօնտրաւա Եագըլմըշ օլան
պիր մէքթուլաւա, Եէնի պիր հալաւտիս
օլմուլըզ, Եարմըշ միւլէնտիսլէրին հալ-
եա մահպէտտէ օլտուգլարը պիլտիլիմիշ,
վէ իւլէ օարագ, պիրտէ Թէօտըրոս, զօր-
պալարտան գուշաւըլըզ, պիւլիւք պիր
թուղեանըն այն էլ Եագըն կէօրիւնտիւ-
կիւ, վէ Մ. Բասսամտան տախի պիր իսա-
պէր սլընմաւըղը կէօրիւլմիւշ աիւր: Օ-
րաւտան կէլէն սօն թէլէկրալիս կէօրէ,
սլըշ գօրպալարտան 200 քիշի գատար ա-
ւէմին գըլթտան կէլիլիմէսի իշն իմ-
քէրաթօր թարաթընտան Էմր օլունմուշ
օլտուղու իսապէրի մահպուլէրին գուլա-
ղընա Եէթիշտիլինտէ, ալթըզ չէքմէքտէ
օլտուգլարը թաղեիգաթըն սօն կիւլէրի
Եէթիշիւշ տիր զանըլա րէք գիլաւա
հիւզն ու քէտէր իթմէքտէ իմիշէր:

Պունտան սօնրա պաշգա պիր իսապէր ա-
լընմաւըշ տիր:

— Սթանտար դագէթաւընն այլն 11
ինտէ չըգարտըղը նիւսիսիսիտէ օգուէն-
տուղունա կէօրէ, Մէմլէթէթէյն պէյի
սապըզ քրէնա Գուզանըն, Եէնէ Սլաշ
Պուլտանա կիրմէք (օթուլմագ օլմալը
տիր) իւզըն օլան արգուսունա, քրէնս
Շարլը թարաթընտան րուլի րիգա կէօս-
թէրիմէմիշ տիր:

— Փարիսին Գօնսթիթիւսիօնէլ նամ-
դագէթաւընտա օղունտուղունա կէօրէ,
Հապէշիթան իւզլիլինէ ինկիլիթէրա տէվ-
լէթինին օլտու գարտըրաճաղը իսապէրիսի
Լօնտրաւա չէքիլէն պիր թէլէկրալի Եա-
լանա չըգարտըշ տիր, մէգքիւր թէլէկ-
րալիտան անլաշըլըղընա նէգարէն, հիւ-
քիւմէթէյն պէյնինտէ աշըմըշ օլան միւ-
զաքէրաթ, մահպուսարըն գուլթուլմա-
սընա քիլայէթ իտէպիլէճէք իմիշ:

... Խմրագիր:

Տեղւոյս գալորցի առաջին կարգի աշա-
կերտներէն Պ. Ստեփան Գերձակեան ու-
սումնական եւ ուսումնասէր երիտասար-
դը, որ անցեալները Չեր եւ տօգթօր Գա-
լուստեանի շնորհիւ իր մատաղ հասակին
մէջ եմթակայ եղած ախոր բուժելու հա-
մար ազգ, հիւանդանոցը միայ ժամանակ
մը, այս շարթու մահուան դառն բաժա-
կը քամելով, իր խստացած բոլոր յոյսե-
րը իր հետ գերեզման իջեցուց, որով իր
ցաւաքին ծնողքն ու զէնքը ճանչցողները
ի խոր սուգ համակեցան:

Ճշմարիտ կրտսմ... Խմրագիր, Պար-
տիզակ մեծ կորուստ մը ըրաւ, քանզի
այս հանգուցեալ երիտասարդին հմուտ-
թիւնը, տաղանդը եւ ունեցած գոյլի
փափաքն ու գաղաբարները ապագային
մէջ Պարտիզակիս համար մեծամեծ յոյ-
սերու ակնկալութեան արժանի աղբիւր
միւլին, եւ ուստի մարդկութեան ճշմա-
րիտ բարեկամիկ մ'էրնա, զոր մահուան
անգութ մագաղը խեց տարաւ յաւիտե-
նականին գիրկը նետելու ի մեծ սուգըզ-
գայուն սրտերու: Մնամ Ձերզ եւ այլն:
5 յուլիս 1867, Պաղ չէճիկ:

— Շու աթիտէքի մէքթուլ պու հաթթ-
թանըն դագէթալարընտա օգուէնմուշ, վէ
պիր սուլէթի տախի թարաթընդա կէօն-
տէրիլմիշ օլտուղունտան, այնէն տէրճի-
տէրիլ:

... Խմրագիր:

«Արժ. Խարայէլ վարդապետը» որ 1860
յուլիս ամսոյ մէջ Նարլը գափուի Պ. Յով-
հաննէս Եկեղեցւոյ մէջ քարոզ չութեան
պաշտօն կը վարէր, իմողալիս անխո-
հեմ ընթացքովս խեղճը ինչուան ցարդ

անանկ վիճակի մը մէջ կը գտնուէր որ բո-
լոր ազգայնոց ծանօթ է:

Կը վկայէ երկինք՝ որ ան առեւ ուան իմ-
րաւծներս չէի կրնար գիտնալ որ յիշեալ
վարդապետին համար ասանկ տխուր ա-
պագայ մը պիտի պատրաստէին. ասոնք
ամէնէն ալ մուլթ էին ինծի համար, քանի
որ հասակով եւ մտքով տախիսին տղայ
էի. ըսյց հիմա որ կատարելութեան հա-
պած եմ, իրրեւ մարդասպան մը խղճիս
թելերը ամէն օր եւ ամէն վայրկեան սիր-
տըս կը խայթեն. ուստի թէ իմ խղճս
հանդարտեցնելու եւ թէ մարդկային
պարտք մը կատարելու համար՝ ստիպուած
եմ հրապարակաւ իմ ան առեւ ուան տղա-
լական անխոհեմութիւնս յայտնելով՝ յիշ-
եալ վարդապետին պատիւը տեղը բերել:

«Ես ինծի վերաբերեալ պատիժներս
արդէն խղճիս խայթերէն առած եմ.
ուստի հիմա իրրեւ քրիստոնեայ մը իմ
զղջումս յայտնելով, կը փափաքիմ...
Խմրագիր, որ իմ անունս ծածկել բարե-
հաճիր:

Յուսամ որ վարչութիւնը կը բարե-
հաճի գանկիւ՝ որ աս պատճառաւ ինչուան
ցարդ դատապարտութեան ենթարկած
է, եթէ չունի ուրիշ պատճառ մը, նո-
րէն պաշտօններու դործածելով միւլթա-
րեյ, ու իմ սրտիս հետ անոր վրայ գայ-
թակղած խուճ մը ժողովողեան սրտերն
ալ հանգարտին:

Տար երկինք ու իմ այս ծայնս լսելի
ըլաւ:

1867 յուլիս 2
Նարլը-գափու: * * *

... Խմրագիր:
Հայկեան Բարեւաւութեան (Ժանդակըն-
կերութիւնս պարտք կը համարի իրեն իւր
շնորհակալութիւնը հրապարակաւ յայտնել ա-
մեն Ազգասէր անձանց, որոնք իրենց նուէր-
ներովը ընկերութիւնս քաջալերելով անոր
յառաջադիմութեան ձեռնտու կըլլան. ուս-
տի կը խնդրեմք որ բարեհաճէք անկիւն մը
շնորհել գրութեանս ձեր պատուական լրագ-
րոյն մէջ:

Ընկերութեանս նպատակին համեմատ
գրեթէ ամեն Հայ լրագիրներ կը գտնուին
Ընթերցարանս, որոնցմէ մէկ քանին հետեւ-
եալ անձանց կողմէն նուիրուած ըլլալով մեր
խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեմք ա-
նոնց:

Մանգումէ նուիրեց	Կ. Լ. Ֆ. Փանոսեան
Մասիս	» Կ. » Իւթիւճեան
Փունջ	» Զ. » Հիսարեան
Կիլիկիա	» Տ. Մ. Բ. Իւթիւճեան
Ծաղիկ	» Ֆ. Է. Ֆ. Միլիւքեան

Ընկերութիւնս կը յուսայ որ ազգասիրաց
շնորհիւր թէ անդամակցութեամբ եւ թէ
նուէրներով աւելի եւս քաջալերուելով պիտի
կարողանայք բոլորով լրագիրներով եւ գիր-
քերով դարձնելու ընթերցարաններ ներ-
կայացնել ընդհանրութեան առաջը:
Իւր նպատակը Ազգին բարոյապէս եւ ձը-

բարձր ծառայութիւններ մատուցանել ըլլալով եւ իւր դերութիւններովը ամենուն վիճակին յարմար գալով կը յուսանք որ պիտի փութան Ազգայինք իրենց անդամակցութեամբը քաջալերել ընկերութիւնս :

Ընթերցարանս առ այժմ չաքաթը երեք օր Գաղղիերէնի դասախօսութիւն ալ կըլլայ գիշերները եւ 40 նի չափ թաղեցի երիտասարդներ դասառութեան կը յաճախեն հոն :

Ընկերութեանս նպատակը ամենուն փափաքելի պարզ մարդասիրական ծառայութիւնը ըլլալով պատշաճ կը համարիմք ընդհանրութեան ուշադրութեանը ներկայացունել զայն իմացունելով միանգամայն որ ընկերութեանս կանոնադրութեանը տեղեկանալ ուղղոյնք կը հրաւիրուին թորգոմեան Ընթերցարանը ի Մուսալլա թիւ 42 :

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՆՊԱՏԱԿԸ

Ընկերութեանս նպատակը ոչ առեւտրական է՝ ոչ քաղաքական եւ ոչ կրօնական, այլ Հայ ազգին բարեկաւութեանը բարոյապէս եւ ձրիաբար ծառայութիւններ մատուցանել սա հետեւեալ միջոցներով :

Ա. — Ընկերութիւնը ամեն օրինաւոր կերպերով պիտի պատուէ եւ պաշտպանէ Ազգին իրականապէս ծառայող լրագիրները :

Բ. — Առ այժմ Մայրաքաղաքիս մէջ միայն զանազան թաղեր՝ բարեկարգ Ընթերցարաններ հաստատուին պիտի օգնէ :

Գ. — Հրապարակական դասախօսութիւններ ընելը եւ բարոյական ու խրատական ճառեր խօսելը ամեն անհակ օրինաւոր նպատակներով պիտի քաջալերէ. իսկ կրօնական վիճաբանութեանց ամենեւին միջամտութիւն չպիտի ընէ :

1867 յունիս 15 Մուսալլա

Ի դիմաց Յանձնաժողովոյ

Յ. Բ. Օժանդակ ընկերութեան
Ատենադպիր

Կարապետ Ա. Պարոնեան

Յ. Գ. Ընկերութիւնս իւր Յանձնաժողովը փոխած ըլլալուն համար, կը խնդրուի լրագրաց նուիրատու մեծապատիւ անձինքներէն որ բարեհաճին իրենց լրագիրները զրկել այսուհետեւ նորընտիր Տեղին Պ. Տիգրան Մազլըմեանի անեակը իմամ-Ալի խան վարի յարկը թիւ 4 :

— Իշխմ տիկիմիզէ կէօրէ Զէյթին չօր պաճըլարը պու. կիւն քէնտի վաթանիարը թարաթընա եօլճու օլաճազլար տըր. վէ ճանիպի հիւքիւմէթ տէն խարճրաճ օլմազ իւզրէ օն պին ղուրուշ իհսան պուլ. րուլմուշ տուր :

1867 յուլիս 17 Մանչէսթեր .

ԼԻՎԵՐՊՈՒԼ ԲԱՄՈՒԳ ԲԻԵԱԶԱՍԸ

Յ—Լէ 11 Բէւլէյֆէ .

Տուրկուլուզ տէվաթ իթմէ քտէ տիր. կէջէն հաթթաեա թաթպըգան, Ամէրիգան, Պրազիլ մալլէրի 1-2 Բէնա, Մըսըր 1 Բէնա, վէ Տօլլարա Սուրաթ 1-0 տէն 1-1 է գաւար լիպրատա կէվէթ տիր :

Պու. կիւն սաթըշ 10,000 պալեա օլուպ,

պուլարտան 2,500 իւ մատրապազլար վէ թաշրա իշին տիր :

Յ—Լէ 12 Բէնա .

Բամուզ բիաշար պու հաթթա պաշտան պաշա տուրկուլն օլմուշ տուր, վէ ֆիեաթլար տախի հէր պիր ճինս մալտա տիւշկիւն տիր. Նիւ Օրլէանս ասըլ օրթա կէմի իսմիլլէ 40 1-4 Բէնա :

Պու. հաթթանըն իշինտէ օլան սաթըշն եէթրէնիւ 56,550 պալեա օլուպ, պուլարտան 1,050 ու մատրապազլար վէ պա թախմին 42,140 ր թաշրա վէ մապազը 45,180 պալեա սը եէրի ֆապրիգալար իշին տիր :

Սաթըշ պու. կիւն 10,000 պալեա տըր, վէ պուլարտան 2,000 ի մատրապազլար վէ թաշրա իշին տիր :

Պու. հաթթաքի իտխալաթ 74,546 պալեա օլուպ, պու. սէնէթի 1,870,685 պալեա օլուպու հայտէ, կէջէն սէնէ պու. կիւնէ գաւար օլանըն եէթրէնիւ 2,245,004 պալեա տըր, վէ պու. կիւնէքի հազըր 748,700 պալեա իքէն, կէջէն սէնէ եէվի մէզթրուտէ օլան հազըրըն եէթրէնիւ իսէ, 979,120 պալեա տըր :

Յ—Լէ 13 Բէնա Էրէնէ .

Պու. կիւն բիաշա ճիւզիճէ գալի օլուպու սէպէպսէն, Ամէրիգան ճիւզիլի իւզէրինտէ պիր ալ իսթէթ արթմըշ տըր : Սաթըշ 10,000 պալեա օլուպ, պուլարտան 2,000 ի մատրապազլար վէ թաշրա իշին տիր :

Օրթա Պօյրա	401-4 Բէնա
Մօպիլ	401-4 »
Օրլէանս	401-2 »
Էյի ճընս Մըսըր	441-4 »
Բէրնամ	111-4 »
Տօլլարա Սուրաթ	81-8 »
Պէնկալ	7

Յ—Լէ 15 Բէնա Էրէնէ .

Բիաշա պու. կիւն Բէթ տուրկուլն տուր, ճիւմաատան պէրու ֆիյաթլարտա պիր թէպէտտիւլաթ վուգու պուլմամըշ տըր : Սաթըշ 10,000 պալեա օլուպ, պուլարտան 2,000 ի մատրապազլար վէ թաշրա իշին տիր :

Յ—Լէ 16 Բէնա .

Պու. կիւն բիաշատա թէպէտտիւլաթ եօգ տուր, տիւնքի ֆիյաթլարըն իւզէրինտէ գաւանմըշ տըր : Սաթըշ 10,000 պալեա օլուպ, պուլարտան 2,500 իւ մատրապազլար վէ թաշրա իշին տիր :

Օրթա պօյրա	401-8 Բէնա
Մօպիլ	401-4 »
Օրլէանս	401-2 »
Էյի ճընս Մըսըր	441-4 »
Բէրնամ	11
Տօլլարա Սուրաթ	81-8 »
Պէնկալ	7

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ ՀՐԵԱՅ

Էօճէն Աիւ անուն հաշակուոր հեղինակին առ ընտիր եւ եղական աշխատութիւնը

կամ թէ բսենք ձիգվիթներու ամէն գաղտնի եւ աշխարհակործան խորամանկութեանց հայելին, որ Լեւոնայի գրական ասպարէզին մէջ առաջին տեղը գրաւած է, եւ որ շատ լեզուներու թարգմանուած է, ինչպէս քանի անգամ ալ մեր մէջ թարգմանուիլ եւ տպուելու ջանք եղած է այս անգամ Մասիսի խմբագիր մեծ. Կարապետէֆէնի իւթիւճեանի աշխատասիրութեամբ սկսուած է թարգմանուիլ եւ մաս առ մաս հրատարակուիլ, որոյ առաջին հատորն արդէն ելած կը ծախուի : Գին 15 դուրուշ :

Արգէն առ եղական գիրքին համբաւն մեր ազգայնոց մէջ ալ բաւական տարածուած լինելուն համար կը յուսացուի որ իւրաքանչիւր ճշմարիտ Հայ պիտի փութայ օրինակ մը ստանալ իբրեւ վաճառ ընդդէմ ճիգվիթաթական խորամանկութեանց միշտ իր ձեռքն ունենանալու :

Թահթա պիթի իշին եէնի վէ դայէթ
Թէէսիրի պիր իլաճ

Բաշա-գարուսու գալընընիս սորա գահվէլէր արասընտա 7 նիւ մէրս իւէ միւրազգամ Ոհան աղա Գարաիէ օգեան օտաւրնտա : Թահթա քէ հէսիմիին քիւմիլէն քէօքիւ նոտէն խարապ իթմէթ իշին եուվաւ սընա սիւրմէլէ պիր եալ, վէ մայլէթին տէ պիր տախի իթիւթսիւ վէօիլէրէր սալ իրլուգ տուր : Եալըն տիր ճէմի 10 փաւաեա օլուպ, թիւթսիւ իշին ագճէ ալըն մաեա ճազ տըր :

ԽԱԶԻՆԷՅԻ ԲԵՏԵՐԱՆԷ
CAISSE PATERNELLE

Լեօն-Էլ-Էրմուզ Էմմէ-Էրմուզ Ֆրանս Բէն-Էլ-Էրմուզ Էրմուզ Էրմուզ Էրմուզ :

Շարդ իսկէլէլէրի վէ իսթանպուլ իշին
միւտիրի-սանի :

Մ. ՖրէՏԵՐԻՊԻ օլուպ, Գալաթատա կըլալանի խանտա Ն. 11 տէ պուլունմազտա տըր :

Իսթէյէն հէր գանդի սինտէ օլսա, մէզքիւր գուճանեաեա միւրաճաթ իլէ, եաթէթմիլ էօմրիւնիւ, վէ եսիստ պիր միւտաթիւնի սիկուրթաեա վազ իսէպիլէճէկին տէն պաշգա, սալըղընտա եախտ վէֆաթընտան սօնրա, վարիլէրինէ ճէհէզ բարասը, իրատ վէ սէրմայէ պըրագա պիլէճէ ք տիր : Մէզքիւր Սիկուրթա հազգընտա մալիւմաթ ալմազ իսթէյէնիլէր, մէրգուճ Մ. Ֆրէտէրիլէ միւրաճաթ իթմիլ տիրէր :

Մէզքիւր գուճանեանըն քէնտի սէրմայէտի 6 միլիօն ֆրանց օլուպ, վէ միւլթէրիլէրինտէն ալտըղ մէպլաղ տախի 181 միլեօնա պալիլ օլմուշ տուր :

ՍԱՀԻԳ ՂԱՔԷՍԱ
ԿԱՊԱԳԵՑ Ե. ՓԱՆՈՍԵՍԵ

ԼԵՎԱՆՔ ՀԷՐԱԼԵՐ ԹԱՊԱՆԵՍԻՆԷՆԷ
ԳԵՐԱԼԵՐ ԵՐԱՐԻ ԵՐԱՐԻ, ԵՐԱՐԻՆ ԵՐԱՐԻ
ԳԵՐԱԼԵՐ ԵՐԱՐԻ ԵՐԱՐԻ 187 :